

NYHEDSBREV | 2020-2021 | 13. JANUAR 2021

Debat om vacciner i Europa-Parlamentet

Udvalgsdebat i Parlamentet og sundhedskonference i den konservative EPP-gruppe bringer nye aspekter af EU's vaccinstrategi og vaccinerne frem.

Mens det går langsomt frem med coronavaccinationer i EU-landene, kører debatter om strategien, vaccineudrulning, kontrakterne og vaccineres effekt på fuld drøn. Der var tirsdag den 12. januar en debat om EU's vaccinstrategi mellem Parlamentets miljø- og sundhedsudvalg (ENVI) og EU's chefforhandler i forhandlingerne med medicinalfirmaerne, Sandra Gallina (generaldirektør i Kommissionens DG Sundhed). Onsdag den 13. januar afholdte EPP-gruppen en sundhedskonference med deltagelse af CEO's fra Pfizer, CureVac og BioNTech samt Modernas Chief Medical Officer – foruden to kommissærer.

Denne EU-Nyt handler primært om debatten i ENVI og supplerer med informationer fra EPP-konferencen.

Generelt var der bred opbakning i ENVI-udvalget til Kommissionens håndtering af vaccineforhandlingerne fra alle de store grupper, hvilket står i kontrast til den kritik, der kører i flere medlemsstater - ikke mindst Tyskland.

Nye oplysninger fra Kommissionen om vacciner:

- AstraZenica har nu indleveret en ansøgning til EMA, som forventes at komme med en godkendelse 29. januar. AstraZenica har angivet, at de regner med at kunne levere vaccinen to uger efter, og derefter levere vacciner til medlemslandene to gange om ugen.
- Kommissionen forhandler nu med Novavax om 100 mio. doser og Valneva om 60 mio. doser.
- Johnson&Johnson forventes at indlevere en ansøgning til EMA 4. februar, og deres vaccine ventes kun at kræve én indsprøjtning.
- Agenturet ECDC vil bede medlemslandene om at melde ind to gange ugentligt om status for vacciner givet til befolkningen fra og med næste uge.

Udvalget var især optaget af tre emner: 1) transparens, 2) ansvarsfraskrivelse og 3) vaccinenationalisme.

1) Transparens – MEP'erne får adgang til at læse en af kontrakterne

ENVI har gennem hele forløbet været meget utilfreds med den manglende transparens omkring kontrakterne med medicinalfirmaerne. EU's chefforhandler Gallina oplyste, at det fra og med denne uge er muligt for MEP'erne at læse den ene af de fortrolige kontrakter (CureVac) igennem i et særligt lokale i Parlamentet. De må ikke referere fra kontrakterne. Gallina håbede, at de andre medicinalfirmaer ville følge trop.

På EPP's konference den følgende dag udtalte CEO fra Pfizer, Albert Bourla, at de i øjeblikket efter ønske fra Kommissionen ser på, om de kan lægge "en udgave af kontrakten" med EU frem for MEP'erne.

Da udvalgsformand Pascal Canfin (Renew Europe) havde læst CureVac-kontrakten i læserummet, var han skuffet: Oplysninger om pris og intellektuelle ejendomsrettigheder og en tredjedel af bestemmelserne om ansvar er ifølge formanden slettet.

2) Ansvar – har virksomhederne fraskrevet sig ansvar?

Flere medlemmer var bekymrede for, at virksomhederne har fraskrevet sig sit erstatningsansvar ved fremtidige komplikationer, f.eks. alvorlige bivirkninger. EU's chefforhandler Gallina forsikrede MEP'ere om, at Kommissionen i hele processen har været opmærksom på at forsvare den europæiske forståelse af ansvarsregler. Spørgsmålet blev også rejst på EPP-konferencen uden svar fra medicinalcheferne.

3) Vaccinenationalisme og debatten om for få vacciner i EU

Mange medlemmer (fra EPP, S&D, ID, GUE, ECR) udtrykte kritik af såkaldt vaccinenationalisme. Debatten handlede om forlydender i pressen om, at især Tyskland uden om EU's indkøbsaftaler har indgået egne parallelle aftaler om vaccineindkøb. Gallina sagde, at hun ikke havde set et eneste eksempel på disse rygter, og at sådanne indkøbte vacciner i givet fald først ville blive leveret efter, at EU havde modtaget de doser, der er forhandlet i kontrakterne. Det havde virksomhederne bekræftet. Der findes ikke på nuværende tidspunkt ledige vaccinedoser, som lande bare kan købe. Hun understregede, at alle de forhandlede vacciner er købsoptioner til medlemslandene, som fordeles efter befolkningsstørrelse. Hvis et land ikke ønsker at gøre brug af sin option, tilbydes denne til de andre – igen fordelt efter befolkningsstørrelse.

Udvalgets kritik af medlemslandene afspejler den offentlige kritik af, at EU ikke har sikret et tilstrækkeligt antal doser hurtigt nok (som ID også gav udtryk for). Som svar klargjorde Gallina principperne for EU's vaccinestrategi. Da medlemsstaterne i juni bad Kommissionen forhandle på alles vegne, var især følgende faktorer afgørende for de nationale regeringer. Disse faktorer er har Kommissionen derfor forhandlet ud fra:

- Videnskabelig rådgivning om, hvilke af de 165 vaccinekandidater der var mest lovende (i juni var en række medlemsstater opsatte på at indgå forhandlinger med AstraZeneca, som de på det tidspunkt havde mest tiltro til)
- Satsning på mange forskellige slags vacciner baseret på forskellige teknologier, så man var sikker på at have 'vinderen' med i sin portefolio.
- Prisen
- Hurtig levering og tilstrækkeligt antal doser
- Deling af risiko (EU-landene ville ikke betale for vacciner, hvis ikke de viste sig effektive)

Gallina sagde, at EU havde bestilt så mange doser, som det var muligt at reservere. Problemet er ikke antallet, men produktionskapaciteten. Der ville komme flest vacciner i andet kvartal. På spørgsmål om, hvornår der ville være doser nok til hele EU's befolkning, svarede hun i andet kvartal af 2021. I kontrakterne er tidsplanen for levering af vacciner kun angivet pr. kvartal, først når medlemslandene bestiller vaccinerne, kommer der en mere detaljeret tidsplan fra producenterne.

På EPP-konferencen sagde Pfizers CEO, Bourla, at EU under forhandlingerne havde presset på for hurtig levering, men Pfizer måtte balancere i forhold til den globale efterspørgsel. Da EU var gået hurtigt frem især i anden runde af forhandlingerne, havde EU sikret sig en betydelig mængde doser (i alt 600 mio.). Han sagde desuden, at Pfizer/BioNTech nu kunne melde om en dramatisk øget produktion, således at virksomheden ville producere 2 mia. doser i 2021, fremfor tidligere estimat på 1,3 mia.

Andre elementer i debatten:

Selvransagelse?

Christel Schaldemose (S) spurgte, om chefforhandler Gallina retrospektivt syntes, EU burde have gjort noget anderledes, f.eks. 1) sikret bedre produktionskapacitet, 2) haft mere åbenhed omkring beslutningerne 3) afstemt befolkningens forventninger bedre. Gallina svarede ja til alle tre ting.

Vaccinepas?

På spørgsmålet om restriktioner i mobilitet på baggrund af vacciner (vaccinepas), gled Gallina af: det er op til medlemsstaterne, Kommissionen opfordrer ikke til, at vaccination bliver obligatorisk. Spørgsmålet skal drøftes i Det Europæiske Råd 21. januar.

Logistiske problemer?

Medlemmer spurgte også om logistiske udfordringer i forhold til distribution af vaccinen. Gallina svarede, at Kommissionen kun har hørt om 3 eksempler på mindre logistiske problemer i forbindelse med medicinalvirksomheders levering af vaccinen til medlemslandene. Kommissionen har spurgt landene, om de har tilstrækkeligt logistisk kapacitet og uddannet personale til udrulning af vacciner, hvilket de har bekræftet. Kommissionen har også lavet fælles udbud/indkøb af materiale, der skal bruges til vaccinering.

Medicinalvirksomhedernes svar på faktuelle spørgsmål om vaccinerne på EPP-konferencen

Varighed af vaccinerens immunitet:

Modernas repræsentant sagde, at det var for tidligt at sige, men at immuniteten formentlig varer mindst et år – sikkert længere. Pfizers direktør sagde, at de nu kunne se, at vaccinen bragte immunitet i seks måneder, og tiden ville vise, om det er længere tid. En ny dosis af vaccinen vil booste immuniteten.

Vacciners effektivitet i forhold til muterede varianter af coronavirus:

Pfizers CEO sagde, at foreløbige studier viser meget høj grad af effektivitet i forhold til de varianter, der er set i UK og Sydamerika, men der er brug for flere undersøgelser. Modernas repræsentant sagde, at de indtil videre ikke ser effekter på vaccinerede folk, der udsættes for nye varianter af virus. Hvis der skulle komme en variant, som vaccinen ikke beskytter imod, vil Moderna kunne udvikle en ny vaccine mod den meget hurtigt.

Kan vaccinerede bære smitten videre?

Pfizers CEO sagde, at vaccinerede dyr ikke bærer smitten videre, men at det nu undersøges på mennesker. Pfizer vil have viden om det i februar.

Hvornår kan vaccinerne anvendes til børn?

Pfizers CEO sagde, at deres vaccine er godkendt til personer over 16 år. I øjeblikket kører kliniske studier med børn i alderen 12-16 år.

Hvis du vil vide mere...

- [Kommissionen om EU's strategien for coronavirusvaccine](#)

Produceret og skrevet af:

Lotte Rickers Olesen, Folketingets repræsentant i EU
Maiken Riis Træholt, stagiaire

Kilderne til dette nyhedsbrev kan i deres helhed læses på de Kommissionens hjemmeside. Klik på linket under hver kilde for at læse den fulde version.

Har du problemer med at finde en kilde, kan du få hjælp i Folketingets Bibliotek. Kontakt biblioteket på lokal 3499 e-mail: biblioteket@ft.dk.

EU Nyt fra EU-konsulenterne sendes løbende til abonnenter i Folketinget